

SARDAR PATEL UNIVERSITY
MA (FIRST SEMESTER) EXAMINATION
2012
Friday, 27th April
11 am to 2 pm

GUJARATI : PA01EGUJ02
ભારતીય સાહિત્યની પ્રશિષ્ટ કૃતિઓ

કુલ ગુણ : ૭૦
(૧૦)

પ્ર.૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ તમારી ઉત્તરવહીમાં લખો.

(૧) નીચેનામાંથી કઈ કૃતિ ભારતીય સાહિત્યની છે ?

(અ) ગણદેવતા	(બ) ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી
(ક) મેના ગુર્જરી	(ડ) ઘ ઓલ્ડ મેન એન્ડ ઘ સી

(૨) પ્રાદેશિક કૃતિની ખાસ લાક્ષણિકતા કઈ છે ?

(અ) એનું મુખ્ય ધ્યેય જીવનદર્શન હોય છે.	(બ) કલા ખાતર કલાના વાદને વળગી રહે છે.
(ક) જે તે પ્રદેશની બોલીમાંથી કથા આલેખાય છે.	(ડ) જ્ઞાનપ્રાપ્તિના ઉદ્દેશથી સર્જાતી હોય છે.

(૩) ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ નાટકમાં ઋષ્યશૃંગ કોણ છે ?

(અ) રાજપુરોહીત	(બ) પ્રજાવત્સલ રાજા
(ક) તપસ્વી	(ડ) નગરશ્રેષ્ઠી

(૪) કોણે બ્રાહ્મણ સંસ્કૃતિનો જ છેદ ઉડાવી દીધો હતો ?

(અ) લક્ષ્મણાચાર્ય	(બ) ગરુડાચાર્ય
(ક) પ્રાણેશાચાર્ય	(ડ) નારણપ્પા

(૫) આપેલી માહિતી સંદર્ભે કયું વિધાન સાચું છે તે જણાવો.

વિધાન-અ: ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ પુરાણપ્રસિદ્ધ ઋષ્યશૃંગની કથાના આધારે રચાયેલું નાટક છે.

વિધાન-બ: ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ ચાર અંકનું બંગાળી નાટક છે.

(અ) વિધાન અ સાચું છે, બ ખોટું છે.	(બ) વિધાન અ સાચું છે, બ સાચું છે.
(ક) વિધાન અ ખોટું છે, બ સાચું છે.	(ડ) વિધાન અ ખોટું છે, બ ખોટું છે.

(૬) અ અને બ જોડો.

અ	બ
(૧) ઋષ્યશૃંગ	(૧) વારાંગના
(૨) લોલાપાંગી	(૨) ઋષ્યશૃંગના પિતા
(૩) તરંગિણી	(૩) તરંગિણીનાં માતા
(૪) વિભાંડક	(૪) તપસ્વી

(૭) અ ને બ જોડો

અ	બ
(૧) ચંદ્રી	(૧) કર્મે અબ્રાહ્મણ
(૨) શ્રીપતિ	(૨) ગણિકા
(૩) પદમાવતી	(૩) લક્ષ્મણનો ઘરજમાઈ
(૪) નારણપ્પા	(૪) નારાયણપ્પાની રખાત

(૮) આપેલી માહિતી સંદર્ભે કયું વિધાન સાચું છે તે જણાવો.

વિધાન-અ: તુંગભદ્રા નદીના કિનારે વનશ્રીની વચ્ચે વસેલું દુર્વાસાપુર પ્રાણેશાચાર્યની કર્મભૂમિ છે.

વિધાન-બ : નારણપ્પાનું વર્તન ઉચ્ચ કોટિના બ્રાહ્મણ કુળમાં જન્મેલા માણસ જેવું હતું.

(અ) વિધાન અ સાચું છે, બ સાચું છે.

(બ) વિધાન અ સાચું છે, બ ખોટું છે.

(ક) વિધાન અ ખોટું છે, બ સાચું છે.

(ડ) વિધાન અ ખોટું છે, બ ખોટું છે.

(૯) તુંગભદ્રા નદીના કિનારે વનશ્રી વચ્ચે કયું ગામ વસેલું હતું ?

(અ) દુર્વાસાપુર

(બ) કર્ણાટક

(ક) પારિજાતપુર

(ડ) કુંદાપુર

(૧૦) નારણપ્પાનો દેહ પંચામહાભૂતમાં કોના હાથે ભળ્યો ?

(અ) શેશાપ્પા

(બ) અહમદ

(ક) ગંગાબા

(ડ) મંજુનાથ

પ્ર.૨ બુદ્ધદેવ બસુએ પોતાના નાટક ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ માટે પૌરાણિક વસ્તુબીજ અને પાત્રો પસંદ કરી એમાં આધુનિક ગ્રવનદષ્ટિનો તંતુ વણી લીધો છે.’ તપસ્વી અને તરંગિણી ને ધ્યાનમાં લઈને આ વિધાન તપાસો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર.૨ ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ નાટકની ચરિત્ર સૃષ્ટિનો વિગતે પરિચય કરાવો.

પ્ર.૩ ચુ.આર. અનંતમુર્તિની ‘સંસ્કાર’ નવલકથાની કથાવસ્તુનો પરિચય કરાવો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર.૩ ‘પાત્રો દ્વારા અનુભવાતા મનોસંઘર્ષો, તેમાંથી બહાર આવવાના મુખ્ય માર્ગો અને આખરે તો માનવમનનો તાગ પામવાના કે મુખ્યપાત્રના આત્મનિરીક્ષણના યોગો આ નવલકથાનું હાર્દબિંદુ છે.’ - સંસ્કાર નવલકથાને ધ્યાનમાં લઈને આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

પ્ર.૪ અ અને બ બન્ને વિભાગમાંથી એક એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૫)

(અ) ગમે તે એક પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧) સંસ્કાર નવલકથાના પાત્રોની માનસિકતા

(૨) સંસ્કાર નવલકથાનો અંત

(બ) ગમે તે એક પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧) ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ નાટકનો આરંભ

(૨) ‘તપસ્વી અને તરંગિણી’ નાટકનો અંત

પ્ર.૫ નીચેના બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૫)

(અ) પ્રશિષ્ટ કૃતિની વિશેષતાઓ

(બ) અભ્યાસેતર કોઈ એક પ્રશિષ્ટ કૃતિનો પરિચય

(ક) ભારતીય સાહિત્યની વિશેષતા

(ડ) વિશ્વસાહિત્યની વિભાવના

